

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นผู้มีความรู้ ความคิด ความสามารถที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ เนื่องจากการศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน การพัฒนาเทคนิคการสอนที่ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น แต่การเปลี่ยนแปลงของสังคมพร้อมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านการสื่อสารด้วยเครื่องมือและเทคโนโลยีขั้นสูง เช่นการสื่อสารผ่านดาวเทียมการพัฒนาคอมพิวเตอร์ที่มีความเร็วสูงทำให้สามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งวิชาการต่างๆ (จรรยา จิววนน, 2531 : 21) ดังนั้น การศึกษาต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบการสอนให้สนองกับความต้องการของสังคมนอกจากการเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุขบนพื้นฐานความเป็นไทยแล้วนั้น การพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีความรู้ที่เป็นพื้นฐานสำคัญซึ่งกำหนดไว้ในโครงสร้างกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มแล้ว จะต้องกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในโครงสร้างด้วย โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติมจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักตนเองค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อการพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบอาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบ วินัย ศิลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุขได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในหมวดที่ 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตราที่ 63 ถึงมาตราที่ 69 ได้กล่าวไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียน ตำรา หนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ประเภทเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 32-34)

เทศบาลเมืองปัตตานีเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ปัจจุบันมีพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2469 (ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2543) เป็นกฎหมายแม่บทมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีขอบเขตการปกครองที่แน่นอน มีบุคลากรเป็นของตนเอง มีรายได้หรืองบประมาณ เป็นของตนเอง มีอิสระในการบริหารงานภายในขอบเขตเทศบาล (เทศบาลเมืองปัตตานี, 2547 : 5) แนวทางการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีการสอนของเทศบาลเมืองปัตตานี ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากประสบการณ์โดยตรง และดำเนินการจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา และอบรมถ่ายทอดความรู้ให้กับครูในโรงเรียนต่างๆ อบรมถ่ายทอดความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่แก่ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีเมืองปัตตานี (เทศบาลเมืองปัตตานี, 2547 : 5) การใช้สื่อหรือเทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลตลอดจนคุ้มค่าในทุกด้านนั้น ครูผู้สอนจะต้องมีความรู้ความสามารถ และทักษะพื้นฐานประกอบกันหลายด้านนับตั้งแต่ความรู้ความสามารถในเรื่องสื่อการสอนจิตวิทยา การเรียนรู้ วิธีสอน ไปจนถึงการวัดและประเมินผลตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนด้วย ซึ่งหากผู้สอน มีความรู้ความสามารถในเรื่องเหล่านี้ดี และสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีระบบแล้ว ผู้สอนย่อมจะประสบความสำเร็จในการใช้สื่อการสอนในห้องเรียน ได้เป็นอย่างดี (ไชยยศ เรืองสุวรรณ, 2526 : 156-157)

สำหรับการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีประกอบด้วย 5 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนเทศบาล 1 (บ้านจะบังติกอ)
2. โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดปัตตานีสันติสุข)
3. โรงเรียนเทศบาล 3 (บ้านปากน้ำ)
4. โรงเรียนเทศบาล 4 (วัดพงสาราม)
5. โรงเรียนเทศบาล 5 (อาคารฉลาดกินแบ่งฯ)

จากการนิเทศ และติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี โดยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองปัตตานีพบว่า การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีไม่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ การจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงการฝึกปฏิบัติยังมีน้อยและขาดความต่อเนื่อง ครูอาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ไม่สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูบางคนไม่ใช้สื่อการสอนให้ผู้เรียนดูจากตำราเพียงอย่างเดียว และสื่อการสอนบางประเภทยังขาดแคลนอยู่ จึงทำให้การสอนของไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ (แผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม พ.ศ. 2545-2549)

ดังนั้น ผู้ทำการวิจัยจึงได้ทำการวิจัยเชิงสำรวจในเรื่อง ปัญหา ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีเพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการวางแผนหาแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมด้านสื่อการเรียนการสอนแก่ครูในโรงเรียนสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี
2. เพื่อศึกษาความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี
3. รวบรวมข้อเสนอแนะและความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับ ปัญหา ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพของการใช้สื่อการเรียนการสอน พัฒนาคุณภาพของโรงเรียนฯ และการผลิตสื่อเพื่อใช้ในการสอน ตลอดจนผู้เรียนได้รับประโยชน์ในการเรียน และเข้าใจเนื้อหาได้เร็ว เนื่องจากมีสื่อการเรียนการสอนเป็นตัวเชื่อมระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน และสามารถนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้กับโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอื่นๆ ที่มีสภาพปัญหา ความต้องการที่คล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ ครูผู้ทำการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี จำนวน 278 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้มีจำนวน 164 คน โดยวิธีการกำหนดสัดส่วน
3. ตัวแปร
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งได้เป็นช่วงชั้นที่สอนคือ
 - 3.1.1 อายุของครูผู้สอน แบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 3.1.1.1 20 – 30 ปี
 - 3.1.1.2 31 – 40 ปี
 - 3.1.1.3 41 – 50 ปี

- 3.1.1.4 51 – 60 ปี
- 3.1.2 วุฒิการศึกษาของครูผู้สอน แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ
 - 3.1.2.1 ปริญญาตรี
 - 3.1.2.2 ปริญญาโท
 - 3.1.2.3 สูงกว่าปริญญาโท
- 3.1.3 ประสบการณ์ด้านการสอน แบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 3.1.3.1 0 – 5 ปี
 - 3.1.3.2 6 – 10 ปี
 - 3.1.3.3 11 – 15 ปี
 - 3.1.3.4 15 ปีขึ้นไป
- 3.1.4 ระดับช่วงชั้นที่สอน แบ่งได้เป็น 4 กลุ่ม คือ
 - 3.1.4.1 อนุบาล
 - 3.1.4.2 ช่วงชั้นที่ 1
 - 3.1.4.3 ช่วงชั้นที่ 2
 - 3.1.4.4 ช่วงชั้นที่ 3
- 3.2 ตัวแปรตาม คือ
 - 3.2.1 ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน
 - 3.2.2 ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัญหาการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ปัญหาอุปสรรคในการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู โรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานีมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอน ด้านการเตรียมและจัดหาสื่อการเรียนการสอน ด้านการบริการสื่อการเรียนการสอน ด้านสถานที่ ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน
2. ความต้องการใช้สื่อการเรียนการสอน หมายถึง ความต้องการให้มีสื่อการเรียนการสอนตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ เพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้สื่อการเรียนการสอน แบ่งได้ดังนี้ ความต้องการสื่อประเภทวัสดุ (Software) ความต้องการสื่อประเภทอุปกรณ์ (Hardware) ความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทางด้านสื่อการเรียนการสอนโดยตรง ความต้องการให้จัดสรรงบประมาณอย่างเพียงพอ

3. สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
4. อายุของครูผู้สอน หมายถึง อายุของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี
5. วุฒิการศึกษาของครูผู้สอน หมายถึง วุฒิต่างการศึกษาสูงสุดของครูผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี
6. ประสบการณ์ด้านการสอน หมายถึง ระยะเวลาที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี
7. ระดับช่วงชั้นที่สอน หมายถึง ระดับช่วงชั้นในการปฏิบัติงานด้านการสอนของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองปัตตานี

Prince of Songkla University
Pattani Campus